

Riigilaste kirik.

Se kirik on 1317 aastal ehitatud ja on püha piiskopi Nigola järel oma nime saanud. 1681 aastal sai kiriku torn mahakistud, sest et oli wiltu wõunud. 1695 aastal oli torn jälle walmis, kuida tema praego seisab. Seestpidi on kirik peaaegu weel nõndasamuti, kuida Katoligi ajal. Teised kirikud riisus rahwas omas rumaluses 1524 aastal tühjaks, sest et arwasid Jumalat auustada kui kirikute seest kõik ära kautaksid, mis seal weel Paapsti-usku meele tuletas. Just õhtu enne seda pääwa, kus Tallinna kirikutes esimest korda Luteruse õpetuse järel Jumala-teenistust peeti, kogus rahwas endid kogu, tungis kirikutesse, ja hakkas lõhkuma ja riisuma, mis kätte juhtus. Mõni wõttis ka oma kaasa, mis raha wäärt oli, aga wanad raamatud räägivad, et need suguseltsid, kellele sest kiriko warast midagi saanud, suutumaks hukka läinud. Paar pääwa selle järel rahwas rõhus ka Riigilaste kirikusse, aga üks kiriko-wõõrmünder oli nii tark olnud,

et ta need kõige paremad kiriko-riistad enne nende eest oli hauakambre, kiriko põranda alla, ärapetnud ja ukse luku sisse tina walanud. Altar on nagu Maa-kirikus, kapi moodi. Keskpäigas on 32 Katoligi 4 püha-kuju, puust nikerdatud, ülekullatud ja maalitud. Nende wahel seisawad 36 wähemat kaju, nende keskel on kuningas Taawet. Kapi ukse peale on Katoligi püha-meeste elukäigid maalitud. Altari ligi on müüri sees üks koht, raud trellid ees, kus süüalused inimesed Jumala teenistuse ajal pidid olema. Enne olid kõik kiriko-seinad mõisniku-wapnaid (suguseltsi-pitsserid) täis, nagu nüüdki weel Toompää-kirikus, aga kui Riigilaste kirik 1846—1848 aastal parandatud sai, wõeti need mis wääga wanaks olid läinud, wälja. Kantse ukse wastas on Tallinna esimese Superintendendi Magister Bokki pilt, kuida tema oma surmawoodi peal on. Altari wastas seisab üks 1½ sülga kõrge pakš mitmearuline wast lühter, seda on wanal ajal üks kogoduse liige kirikule kinginud. Kõrwalabelis, mis hoowi pool on, rippus enne üks